

Regeringens økonomi udvalg:
Formand, finansminister Bjarne Corydon
Økonomi- og indenrigsminister Margrethe Vestager
Erhvervs- og vækstminister Ole Sohn
Minister for forskning og innovation Morten Østergaard
Skatteminister Thor Möger Pedersen
Beskæftigelsesminister Mette Frederiksen

Slimminge, den 3. april

2012

Vedr. Den besluttede nedlæggelse af Vi FAB – Videns- og
Forskningscenter for Alternativ Behandling

1. Indledning

På baggrund af Folketingets Økonomiudvalgs godkendelse af nedlæggelsen af Vi FAB i forbindelse med projekt "Effektiv Administration", indstiller organisationerne

- RABforum
- SundhedsRådet og
- Landsforeningen NaturSundhedsrådet

der i alt repræsenterer flere end 2.000 aktivt udøvende alternative behandlere, at hele spørgsmålet om nedlæggelsen af Vi FAB tages ud af projekt "Effektiv Administration", da Vi FAB's aktiviteter ikke er dem der vil give den relativt største effekt i forhold til de opgaver, som Vi FAB varetager.

Dette begrundes nedenfor:

2. Resume

45 procent af danskerne havde i 2005 benyttet alternativ behandling. I 2003 var dette tal 40 % og tendensen skønnes fortsat at være stigende. Alligevel forskes der uendelig lidt i, om alternativ behandling faktisk virker. Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling, Vi FAB, vil gerne løse denne vigtige opgave for samfundet. Men ønsker politikerne den løst?

Gennem de sidste 10 år har Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling – i daglig tale Vi FAB – via finanslovsbevillinger finansieret ca. 60 undersøgelser af alternativ behandling i forhold til bl.a. astma, fertilitet, kræft, fødsler, diabetes, smertebehandling og migræne.

Trods kontinuerlige nedskæringer i budgettet de senere år har Vi FAB fastholdt sin position som den største kilde til seriøs og saglig formidling af viden om alternativ behandling. En af de store opgaver, som venter på at blive løst, er at undersøge de mulige økonomiske gevinster for samfundet ved at tænke alternativ behandling ind i forhold til de personligt belastende og samfundsøkonomisk tyngende sundhedsproblemer – langtids sygdom på grund af stress, ventetider og rehabilitering.

Det er et forskningsområde, som politikerne bør kunne se en åbenlys fordel i fortsat at få belyst.

Danskerne har stemt

Befolkningen har selv ved sine egne valg skabt en basis for et alternativt sundhedsvæsen - et sundhedsvæsen, som er karakteriseret ved en bevidst stillingtagen hos brugerne og ved, at behandlingerne sker for egen regning.

Dette alternative sundhedsvæsen omfatter en lang række teknikker og metoder, som i store træk ikke anerkendes af det officielle behandlersystem, idet deres virkning og underliggende forklaringsmodel ikke kan rummes i det traditionelle behandlingssystem. For eksempel baserer alternativ behandling sig oftest på et holistisk livs- og menneskesyn, som har fokus på at styrke det enkelte menneske i bestræbelserne på at opretholde eller genvinde fysisk, psykisk og mental sundhed.

Cirka 45 procent af befolkningen søger faktisk dette sundhedsvæsens ydelser¹, og i øjeblikket er der næsten ligeså mange organiserede alternative behandlere som praktiserende læger. (65 alment praktiserende læger og 50 KAB'er pr. 100.000 indbyggere)² (KAB = Komplementær Alternativ Behandler)

Hvad man end kan mene herom, så er det tydeligt, at danskerne har 'stemt med fødderne' og i stadig stigende grad søger alternativ behandling³.

0,07 promille i støtte

Dette forhold førte i 2000 til en politisk beslutning om oprettelse af ViFAB. Der var et udtalt ønske om at få mere dokumenteret viden om alternative behandlingsformer, deres virkemåder og effekt. Det var og er et ønske, som deles af de alternative behandlerorganisationer, som i alle årene har deltaget i ViFABs arbejde via de valgte repræsentanter i bestyrelsen.

ViFABs opgave er at understøtte formidling af objektiv information om, hvilken effekt, alternativ behandling har på befolkningens lidelser, og fungere som inspirator og katalysator for forskning på området.

De midler, som ViFAB får, svarer til et årligt driftsbudget på ca. tre mio. kr. Og til at fremme forskningsprojekter på det alternative område får ViFAB 1 mill. kr. at uddeler til støtte af videnskabeligt lovende projekter pr. år. Statens samlede forskningsbudget for 2009 var på 14.900 mio. kr. ViFABs forskningsbudget til at fremme forskning på de alternative områder er altså 0,07 promille heraf.⁴

3. Konklusion

Som sagt har knap halvdelen af den danske befolkning søgt og selv betalt alternativ behandling. Men det er som om, den politiske handlekraft overser en god mulighed for at hjælpe befolkningen med en omfattende og præcis viden om

---

¹ www.vifab.dk

² Analyse af det danske udbud af komplementær og alternativ behandling. Cast - Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering. Syddansk Universitet 2007

³ Alternativ behandling i Danmark - brug, brugere og årsager til brug. Ugeskr Læger 2006;168(7):682

⁴ <http://www.dst.dk/pukora/epub/Nyt/2009/NR039.pdf>

hvornår og til hvad, alternativ behandling bedst bruges. Dokumentation og oplysning i stedet for løs snak.

Det er Vi FAB, der søger at løfte denne vigtige samfundsopgave, og i betragtning af de gode resultater, Vi FAB har vist de første ti år, spør vi, at en allokering af bare én promille af vore sundheds- og forskningsudgifter til Vi FAB vil gøre underværker for befolkningens helbred. Ved en målrettet forskningsindsats vil det sandsynligvis også vise sig, at der er en betydelig samfundsmæssig gevinst ved at kombinere elementer af det bedste fra de to sundhedssystemer.

Det er netop Vi FABs organisering som selvejende institution, der sikrer den mest neutrale forskning mm. i alternativ behandling. Ved en placering af Vi FABs opgaver inden for det etablerede sundhedsvæsen vil der ikke kunne udelukkes en tendens til, at arbejde og beslutninger bliver præget af såvel den traditionelle medicinske tankegang som af egentlige interessekonflikter.

På denne baggrund finder vi, at der er et misforhold mellem beslutningen om en nedlæggelse af Vi FAB og de gevinster, der er for såvel befolkningen som for forskningen i de alternative behandlingsmetoder.

4. Indstilling

Det indstilles, at

- Vi FAB ikke nedlægges
- Vi FAB bevarer de nuværende rammer for forskning i alternativ behandling
- De meget beskedne driftsomkostninger til Vi FAB fastholdes
- Der fortsat kan uddelles forskningsmidler i Vi FAB's regi.

Med venlig hilsen

Henrik Isager

Marianne Fjordgaard

Birte Nielsen

Landsorganisationen
NaturSundsraadet

SundhedsRaadet

RABforum

linsnatur.dk
rabforum.dk

sundhedsraadet.dk

Adr.
Bytoftevej 14,
4100 Ringsted

Bestyrelsesmedlemmer i Vi FAB

./ . Kopi sendt til Minister for sundhed og forebyggelse, Astrid Krag

5. Bi l ag

- Bi l ag 1 Vi FAB' s formål og opgaver
- Bi l ag 2 Vi FAB' s vi si on
- Bi l ag 3 Vi FAB' s betydni ng for forskni ngen
- Bi l ag 4 Støttede forskni ngsproj ekter
- Bi l ag 5 Fra Vi FAB' s hj emmesi de:
Befol kni ngens anvendel se af al ternati v behandl i ng

Bi lag 1

Vi FAB' s formål og opgaver

FORMÅL OG OPGAVER

ViFABs formål er:

- at øge viden om og kendskabet til forskellige former for alternativ behandling og dens virkning
- at fremme og udvikle forskning på området
- at fremme en dialog mellem sundhedsfagligt personale, alternative behandlere og brugere.

Det er centerets opgave at realisere disse formål ved:

- at indsamle, bearbejde, udvikle og formidle viden om alternativ behandling og naturmedicin
- at initiere forskning inden for alternativ behandling naturmedicin - enten i centerets regi eller ved at tilskynde til og medvirke ved igangsætning af forskning i andre forskningsmiljøer, herunder samarbejde med eksisterende forskningsmiljøer
- at fremme en dialog mellem autoriseret sundhedsfagligt personale, alternative behandlere og brugere
- at øge kendskabet til det behandlingsfilosofiske grundlag bag alternativ behandling og naturmedicin.

Opdateret 02-12-2010

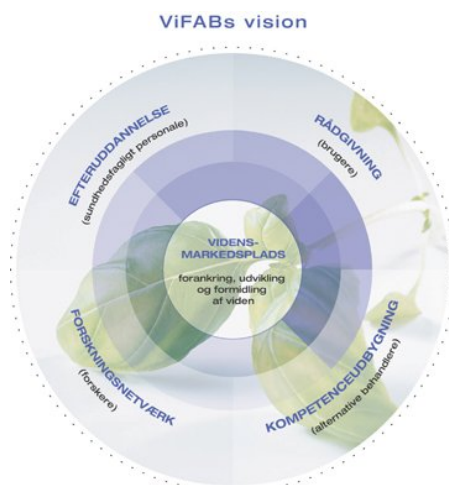
Bi l ag 2

Vi FAB' s vi si on

VIFABS VISION

Figuren nedenfor viser ViFABs vision for området alternativ behandling. Den illustrerer, hvor ViFAB ønsker at bevæge sig hen i løbet af de næste 5-7 år.

Indsatsområderne er blandt andet valgt ud fra det kriterium, at de komplementerer og understøtter hinanden.

Vidensmarkedsplads

ViFAB vil skabe en vidensmarkedsplads for at sikre, at den viden, der skabes inden for området, er tilgængelig for alle. □□Gennem vidensforankring, vidensudvikling og vidensformidling vil ViFAB sikre, at den viden, der genereres i visionens øvrige delelementer, udvikles og forankres internt i ViFAB såvel som gøres tilgængelig, det vil sige udvikles og formidles eksternt.

Kompetenceudbygning

ViFAB vil fastholde og udvikle efteruddannelse, kurser og vejledning for alternative behandlere om forskning. □□Formålet er at give alternative behandlere kvalifikationer, så de kan indgå som kvalificerede deltagere i tværfaglige forskningsprojekter og gennemføre egne, mindre forskningsprojekter.

Delelementerne Vidensmarkedsplads og Kompetenceudbygning vil være en fortsættelse af allerede eksisterende aktiviteter i ViFAB. □□ViFAB ønsker også at udvikle og realisere følgende aktiviteter i samarbejde med eksterne partnere:

Forskningsnetværk

ViFAB vil arbejde for etableringen af et forskningsnetværk, gerne med deltagelse af ph.d.-studerende inden for området alternativ behandling og naturmedicin. □□Forskerne skal være tilknyttet eksterne partnere, for eksempel universiteter og sygehuse. Netværket skal således fungere som et tværinstitutionelt netværk, hvor der tilbydes forskningskurser og workshops om relevante, tværfaglige emner med centrale, internationalt anerkendte forskere. □□Formålet med netværket er at styrke og stimulere forskningen inden for området.

Efteruddannelse

ViFAB ønsker at være aktivt medvirkende til, at der på de relevante uddannelsesinstitutioner etableres efteruddannelse for sundhedsfagligt personale om alternativ behandling på kandidat- og efteruddannelsesniveau. □□Formålet med efteruddannelsen er at sikre, at sundhedsfagligt personale har adgang til viden om alternativ behandling og naturmedicin på et højt fagligt og forskningsbaseret niveau.

Rådgivning

ViFAB vil arbejde for etableringen af en neutral, saglig og uafhængig rådgivning om alternativ behandling og naturmedicin. □□Den primære målgruppe er brugere af alternativ behandling, den sekundære målgruppe er sundhedsfagligt personale.

Opdateret 06-04-2010

Bi l ag 3

Vi FAB' s betydning for forskning

Med støtte til 70 forskellige forskningsprojekter og til oprettelse af to større forskergrupper i de første ti leveår har ViFAB haft en vigtig indflydelse på, at der er kommet gang i forskningen inden for alternativ behandling.

Oprettelsen af forskernetværkene CCESCAM og KUFAB har ledt til faste forskningsmiljøer på de danske universiteter. Det har også fået flere ph.d.-studerende til at få interesse for forskning i alternativ behandling.

CCESCAM har været så stor en succes, at netværket i 2009 modtog 10,6 millioner kroner af Forsknings- og Innovationsstyrelsen, så forskningen kan fortsætte. Samme år blev centerets leder, Helle Johannessen, valgt som dansk koordinator på det europæiske projekt CAMbrella, der skal kortlægge alternativ behandling i Europa.

Bilag 4

Støttede forskningsprojekter

STØTTEDE PROJEKTER 2001

Afrikansk urtemedicins virkning på HIV-inficerede leococyter

Grydehøj, Peter – speciallæge i almen medicin. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 70.000 kroner.
□Projektet er afsluttet.

Alternativ behandling i Viborg Amt - betydning for patienter med funktionelle lidelser

Nielsen, Janne – cand. scient., Forskningsenheden for Funktionelle Lidelser, Århus Universitetshospital. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 30.000 kroner til skrivning og udgivelse af artikel. □Projektændring godkendt af ViFAB.
□Projektet er afsluttet. □Publicerede resultater: □Nielsen J, Hansen MS, Fink P: "Use of complementary therapy among internal medical inpatients. Prevalence, costs and association with mental disorders and physical diseases". *Journal of Psychosomatic Research*, 2003, 55 (6), 547-552

Bivirkninger ved akupunkturbehandling på danske fødeafdelinger

Lægård, Elsebeth – underviser på Skolen for Akupunktur, skolelæge. □Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 140.000 kroner. □Projektet er afsluttet.

En analyse af kræftpatienters brug og vurdering af naturmedicin og kosttilskud

Langgaard, Henrik – Forsknings- og Videnscenter for Ukonventionel Kræftbehandling. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 231.600 kroner. □Projektet er afsluttet.

Forbrug af alternativ medicin, alternativ terapi og kiropraktik blandt pædiatriske patienter

Madsen, Hanne – Ph.d., Odense Universitetshospital. □Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 46.614 kroner.
□Projektet er afsluttet. □Publicerede resultater: □Madsen H, et al: "Use of complementary/alternative medicine among paediatric patients". *European Journal of Pediatrics*, 2003, 162 (5), 334-341 □Madsen H, et al: "Forbrug af alternativ behandling blandt pædiatriske patienter". *Ugeskrift for Læger*, 2003, 165 (43), 4108-4112

Kranio-sakral terapies effekt på mennesker med whiplash-associated-disorders

Larsen, Jane – sygeplejerske og kranio-sakral terapeut, Galenos Centret. □Støtten blev givet til konsulentstøtte til at finde lægefaglige samarbejdspartnere til forskningsprojektet. □Projektet er afsluttet.

MTV af mantrameditation implementeret som Transcendental meditation

Larsen, Torben – cand.oecon., konsulent ved Syddansk Universitet. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 60.000 kroner til lønudgifter. □Projektet er afsluttet.

Seminar for erfaringsudveksling vedrørende forskning for alternative behandlere

Goerlich, Rikke - SundhedsRådet. □Projektet blev støttet med det ansøgte beløb på 10.000 kroner til gennemførelse af seminar. □Projektet er afsluttet.

Undersøgelse af akupunkturs virkning på børn med astma

Karlson, Gert Elbæk – akupunktør, Skovens Akupunkturklinik. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 61.000 kroner. □Projektet var forløber for et større projekt med samme titel, som senere fik støtte fra ViFAB ved den ordinære uddelingsrunde i 2002. □Projektet er afsluttet.

Undersøgelse og akupunkturbehandling af patienter med følger efter whiplash-læsion

Andersson, Poul Gertz – privatpraktiserende speciallæge i neurologi. Støtten blev givet til konsulentstøtte til bearbejdning af undersøgelsesproceduren. Projektet er afsluttet.

Økonomisk evaluering af astma-allergibehandling ved klassisk homøopati og medicinsk behandling

Hvenegaard, Anne – cand.oecon., projektleder ved DSI Institut for Sundhedsvæsen. Projektet blev delvist støttet med et beløb på 100.000 kroner til lønudgifter. Projektet er afsluttet.

Følgende projekter blev støttet ved anden uddelingsrunde i 2001:

Akupunktur som smertelindring og beroligelse til fødsler

Wurlitzer, Winnie M. - jordemoder, Fødeafdelingen, Skejby Sygehus. Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 148.012 kroner. Projektet er afsluttet.

Begreberne 'det højere selv' og 'healing' i alternativ behandling: en behandlingsfilosofisk og fænomenologisk-eksplorativ undersøgelse

Jacobsen, Bo - psykolog, dr.phil., Sociologisk Institut, Københavns Universitet. Projektet blev delvist støttet med et beløb på 250.000 kroner. Projektet er afsluttet.

STØTTEDE PROJEKTER 2002

Apopleksi og integreret rehabilitering

Magnusson, Gisli – fysioterapeut, akupunktør, Ballegaards Akupunkturcenter. Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 30.000 kroner. Projektet er afsluttet.

For-projekt til udarbejdelse af projektbeskrivelse til et forskningsprojekt, der undersøger kinesiologiens mulige virkning på patienter med astma og/eller allergi

Goldschmidt, Annemarie – sygeplejerske, kinesiolog, skoleleder ved Pædagogisk Kinesiologiskole. Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 30.000 kroner. Projektet er afsluttet.

Har zoneterapeutisk behandling virkning på museskader?

Dalskov, Anne Margrethe - zoneterapeut. Projektet blev delvist støttet med et beløb på 30.000 kroner. Der var tale om en pilotundersøgelse. Projektet er afsluttet.

Har zoneterapi effekt på kvinder med oligomenoré?

Schumann, Lone Victoria – zoneterapeut og kinesiolog. Projektet blev delvist støttet med et beløb på 100.000 kroner. Der var tale om en pilotundersøgelse. Projektet er afsluttet.

[Læs mere om projektet på FDZ's hjemmeside](#)

Kinesiologisk undersøgelse og afbalancering af smerter

Nielsen, Bente – kinesiolog og kranio-sakral terapeut. Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 30.000 kroner. Projektet er afsluttet.

Klient/behandler-forholdets betydning i et ernæringsterapeutisk forløb

Magnusson, Mette Løgstrup – psykoterapeut, ernæringsterapeut, cand.scient.soc. Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 108.520 kroner. Projektet er afsluttet.

Patient-erfarede virkninger af allergi- og/eller astmabehandling hos alment praktiserende læger og klassisk homøopater

Jørgensen, Vibeke – forskningsassistent, cand.scient.soc., Center for Brobygning i Sundhedsarbejde (CBiS). □Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 167.855 kroner. □Projektet er afsluttet.

Undersøgelse af akupunkturs virkning på børn med astma

Karlson, Gert Elbæk – akupunktør, Skovens Akupunktur-klinik. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 250.000 kroner. □Projektet er afsluttet.

Følgende projekter blev støttet ved en ekstrabevilling i 2002:

En klinisk kontrolleret parallelgruppeundersøgelse vedrørende effekten af traditionel medicinsk behandling og farmakologisk behandling, homøopatisk behandling og zoneterapeutisk behandling ved astma

Dahl, Ronald - professor og overlæge. □Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 2.435.000 kroner. □Projektet er afsluttet.

Kan akupunktur under og efter ægtilbagelægning i forbindelse med IVF forbedre chancen for graviditet og fødsel?

Westergaard, Lars Grabow - speciallæge, dr.med. □Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 900.000 kroner. □Projektet er afsluttet. □□Publicerede resultater: □□[Westergaard LG, et al: "Acupuncture on the day of embryo transfer significantly improves the reproductive outcome in infertile women: a prospective, randomized trial". Fertility and Sterility 2006, Vol 85, Iss 5, 1341-1346](#) □□[Westergaard LG, et al: "Positive effects of acupuncture in assisted reproductive technologies are not mediated by changes in ovarian and endometrial production of estradiol, progesterone, and placental protein 14". Fertility and Sterility, 2006, Vol 85, Iss 5, 1368-1369](#) □

STØTTEDE PROJEKTER 2003

Akupunkturs effekt på hedestigninger og svedeture hos kvinder i klimakteriet

Aagaard, Jørn - speciallæge i obstetrik og gynækologi, Gynækologisk Klinik i Århus. □Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 64.250 kroner. Der var tale om en pilotundersøgelse. □Projektet er afsluttet.

Effekt af hypnose ved behandling af kroniske ansigtssmerter

Svensson, Peter - professor, tandlæge, lic. et dr.odont., Tandlægeskolen i Århus. □Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 248.800 kroner. □Projektet er afsluttet. □□Publicerede resultater: □□[Abrahamsen R, Baad-Hansen L, Svensson P: "Hypnosis in the management of persistent idiopathic orofacial pain - Clinical and psychosocial findings". Pain, 136 \(1\), p 44-52, May 2008](#)

Har zoneterapeutisk behandling virkning på museskader?

Dalskov, Anne Margrethe - zoneterapeut, Forenede Danske Zoneterapeuter. □Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 194.796 kroner. □Projektet er afsluttet.

Mitochondriel funktion og taurins betydning

Høime Hansen, Svend - klinisk kemiker, kvalitetsleder, cand.scient., Rigshospitalet. □Projektet blev fuldt støttet med et beløb på 100.000 kroner. □Projektet er afsluttet. □□Publicerede resultater: □□[Hansen SH, et al: "The important role of taurine in oxidative metabolism". Advances in Experimental Medicine and Biology, 2006, 583, 129-135](#)

Pilebark som alternativ behandling mod milde, vedvarende smerter

Købæk Larsen, Morten - forsker, cand.scient. og ph.d., Syddansk Universitet. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 300.000 kroner. □Projektet er afsluttet.

STØTTEDE PROJEKTER 2004

Indflydelsesrig effekt af elektroakupunktur på spinale nociceptive neuron-respons og spinal tilbagetrækningsrefleks på bedøvede rotter af begge køn

You, Hao-Jun – adjunkt, ph.d., Center for Sansse-Motorisk Interaktion, Aalborg Universitet. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 452.000 kroner. □Projektet er afsluttet.□□Publicerede resultater:□□You H-J, Colpaert FC, Arendt-Nielsen L: "Long-lasting descending and transitory short-term spinal controls on deep spinal dorsal horn nociceptive-specific neurons in response to persistent nociception". Brain Research Bulletin 75, 2008, 34-41□□You H-J, et al: "Sex differences in the responses of spinal wide-dynamic range neurons to subcutaneous formalin and in the effects of different frequencies of conditioning electrical stimulation". Neuroscience 138, 2006, 1299-1307□□You H-J, Tjølsen A, Arendt-Nielsen L: "High-frequency conditioning electrical stimulation evokes supraspinal independent long-term depression but not long-term potentiation of the spinal withdrawal reflex in rats". Brain Research 1090, 2006, 116-122

Kræftpatienters oplevelse af sundheds- og sygdomsopfattelser i det traditionelle og alternative behandlingssystem

Belusa, Majken – cand.scient., ph.d.-studerende, underviser, Syddansk Universitet. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 500.000 kroner. □Projektet er afsluttet.

Spirituel healing og funktionel lidelse. En antropologisk undersøgelse af spirituel healings virkemåde med særligt henblik på patienter med funktionelle lidelser

Ostenfeld-Rosenthal, Ann – ph.d. i antropologi og etnografi, Forskningsenheden for Funktionel Lidelse, Århus Universitetshospital. □Projektet blev delvist støttet med et beløb på 492.196 kroner. □Projektet er afsluttet.□□Publicerede resultater:□□Ostenfeld-Rosenthal A: "Symbolsk healing 'embodied' - krop, mening og spiritualitet i danske helbredelsesritualer". Sygdom og Samfund, 2007, 6, 129-150

STØTTEDE PROJEKTER 2005

Ccescam

Forskergruppen er ledet af professor Helle Johannesen fra Institut for Sundhedstjenesteforskning ved Syddansk Universitet. Gruppen består af forskere fra Syddansk Universitet og Aarhus Universitet, der kommer fra forskellige fagområder som medicin, psykologi, antropologi og økonomi.□□Universitetsforskerne arbejder sammen med alternative behandlere, som har erfaring med at udføre behandlingerne i praksis.□□ViFAB har støttet projektet med 4,8 millioner kroner, og CCESCAM fik et tilsvarende beløb fra blandt andet Syddansk Universitet og Aarhus Universitet. □□Projektet består af flere delprojekter, hvoraf hovedparten er afsluttede, enkelte er stadig undervejs.□□Læs mere om de enkelte delprojekter her:□

[Kræftpatienters erfaringer med alternativ behandling](#)□□[Kræftpatienter, alternativ behandling, livskvalitet og sygdomsforløb](#)□□[Brystkræftpatienter, alternativ behandling og tro](#)□□[Danske og italienske kræftpatienters brug af alternativ behandling](#)□□[Akupunktur mod smerter](#)□□[Alternative behandlere i Danmark](#)

Kufab

Forskergruppen er ledet af professor Bo Jacobsen fra Sociologisk Institut ved Københavns Universitet. Gruppen består hovedsageligt af forskere fra Københavns Universitet, der kommer fra forskellige fagområder som medicin, psykologi, sociologi og økonomi.□□Universitetsforskerne arbejder sammen med alternative behandlere, som har erfaring med at udføre behandlingerne i praksis.□□ViFAB støttede projektet med 4,8 millioner kroner, og KUFAB fik et tilsvarende beløb fra blandt andet Scleroseforeningen og Kræftens Bekæmpelse. En del af projektet har dog måttet opgives, så hele støttebeløbet er ikke blevet udbetalt.

Projektet består af flere delprojekter, hvoraf to er afsluttet og et er stadig undervejs.

- [Hvorfor bruger folk alternativ behandling](#)□□
- [Mindfulness meditation til behandling af brystkræftpatienter](#)□□
- [Sclerosepatienter og alternativ behandling](#)

STØTTEDE PROJEKTER 2006

Akupunktur til at sætte fødsel i gang

Projektbeskrivelse

Formålet med projektet var at undersøge, om akupunktur og/eller hindeløsning kan bruges som forbehandling til at sætte fødslen i gang hos gravide, der er gået over terminen. □□412 gravide, som var gået halvanden uge over terminen, deltog i undersøgelsen. □□Kvinderne blev ved lodtrækning fordelt til én af følgende behandlinger:

- Akupunktur
- Hindeløsning
- Akupunktur og hindeløsning
- Ingen behandling

Undersøgelsen skulle blandt andet afdække:

- I hvilken af de fire grupper, der var flest spontane fødsler inden 42. graviditetsuge.
- Om det var lettere at sætte fødslen i gang efter 42. graviditetsuge hos de kvinder, der fik én af de tre behandlinger sammenlignet med dem, der ingen behandling fik.
- Tidsforløbet for fødslen, hyppigheden af indgreb og blødninger og barnets tilstand.

Projektet er afsluttet

Oktober 2010

Resultater

Forskerne fandt ingen effekt af akupunktur, idet andelen af kvinder, der fødte spontant var næsten ens i de to grupper, som fik henholdsvis akupunktur og ingen behandling. I akupunkturgruppen fødte 43% spontant, og i gruppen uden behandling fødte 40% spontant. □□Derimod havde hindeløsning en effekt, idet 60% af de kvinder, som fik hindeløsning, fødte spontant.

I gruppen, der fik både akupunktur og hindeløsning, fødte 55% spontant.

Kontaktperson

Niels Jørgen Secher, professor, Gynækologisk Afdeling, Hvidovre Hospital, Kettegård Allé 30, 2650 Hvidovre

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 271.633 kr.

Te af planteekstrakt til behandling af diabetes

Projektbeskrivelse

Formålet med projektet var at undersøge effekten af en te til behandling af type 2-diabetes. □□Teen bestod af planteekstrakt fra Rauvolfia vomitoria-blade og Citrus aurantium-frugter. Den anvendes i traditionel nigeriansk folkemedicin. □□23 personer med type 2-diabetes deltog i undersøgelsen. Heraf fik 12 personer den nigerianske te, og 11 fik placebo-te (kontrolgruppe). Patienterne skulle holde en diæt og drikke teen eller placebo-teen i en periode på fire måneder. Forskerne undersøgte herefter, hvilken virkning teen havde på patienternes sygdomsforløb.

Resultater

Forskerne konkluderer i projektets slutrapport blandt andet, at fire ud af syv af patienterne, der drak teen og samtidig overholdt deres diæt, fik reduceret deres langtidsblodsukker til samme niveau, som hos raske personer. Der var ingen tilsvarende ændring at spore hos kontrolgruppen, der fik placebo-te og overholdt deres diæt. □□De personer i begge grupper, der allerede havde en stabil optagelse af glukose i kroppen, blev der set bort fra i resultaterne. Det efterlod syv i begge grupper.

Afrikansk te mod type 2-diabetes

FAKTA:

Langtidsblodsukkeret er en persons gennemsnitlige blodsukkerniveau over en længere periode.

Publicerede resultater

Campbell-Tofte J, et al: "Randomized and double-blinded pilot clinical study of the safety and anti-diabetic efficacy of the Rauvolfia-Citrus tea, as used in Nigerian Traditional Medicine". *Journal of Ethnopharmacology*. Vol 133, Iss 2, 27 January 2011, p 402-411

Projektet er afsluttet

Maj 2009

Kontaktperson

Joan Campbell-Tofte, ph.d., Institut for medicinalkemi, Københavns Universitet, Universitetsparken 2, 2100 København

Ø

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 473.861 kr.

Opdateret 01-07-2011

Kinesiologi til behandling af stress

Projektbeskrivelse

Projektet var et casestudie, som skulle beskrive et kinesiologisk behandlingsforløb for fire patienter med stress og stressrelaterede lidelser som for eksempel smerter, koncentrationsbesvær og manglende energi. De fire patienter blev rekrutteret til kinesiologisk behandling via deres egen læge. □□ Beskrivelserne skulle medvirke til at udvikle en metode til systematisk indsamling af viden om kinesiologisk behandling. Hensigten var, at denne viden kan bruges ved fremtidige effektstudier af kinesiologisk behandling.

Resultater

Forskeren konkluderer i projektets slutrapport blandt andet, at alle fire patienter mener, at de har fået udbytte af den kinesiologiske behandling. Patienterne mener, at behandlingen har afhjulpet nogle af deres fysiske, mentale og følelsesmæssige symptomer. □□ Undersøgelsen giver ikke svar på, om patienterne kunne have opnået samme udbytte af en anden behandling, da det ikke var formålet med undersøgelsen.

Projektet er afsluttet

August 2008

Kontaktperson

Annemarie Goldschmidt, kinesiolog, sygeplejerske, Dansk Pædagogisk Kinesiologiskole, Smakkegårdsvej 71, 2820 Gentofte

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 69.800 kr.

Sansning af healingsenergi og brug af alternativ behandling

Projektbeskrivelse

Formålet med projektet var at undersøge, hvor stor en del af danskerne, der giver udtryk for, at de kan sanse healingsenergi eller andre spirituelle energier, og om det har sammenhæng med brugen af alternativ behandling. □□ 300 tilfældigt udvalgte personer på 20-60 år blev forsøgt interviewet pr. telefon, heraf blev 171 interviews gennemført.

Projektet er afsluttet

Januar 2009

Resultater

I projektets slutrapport konkluderer forskeren blandt andet, at ca. hver tredje af de interviewede mener, at de kan eller måske kan sanse healingsenergi eller andre spirituelle energier. □□ De, der kan sanse healingsenergi, er hyppige brugere af alternativ behandling, de bruger alternativ behandling syv gange så ofte som dem, der ikke mener at kunne sanse særlige energier.

Publicerede resultater

[Ehric M.: "Those who claim to sense subtle energy are also the typical users of CAM therapy", *Subtle Energies & Energy Medicine*, Vol. 20, No. 3, 2009](#)

Kontaktperson

Mogens Ehrich, civilingeniør, ph.d., Møllegården Lejre A/S, Møllegårdsvej 3, Osted, 4320 Lejre

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 94.000 kr.

Opdateret 01-07-2011

STØTTEDE PROJEKTER 2007

Akupunktur ved genoptræning efter operation

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger, om akupunktur som supplement til genoptræning kan reducere smerte og funktionsbesvær hos patienter, der har fået indsat et kunstigt knæled.

170 knæopererede patienter skal deltage i undersøgelsen. Den ene halvdel får akupunktur som supplement til genoptræning, mens den anden halvdel udelukkende får genoptræning (kontrolgruppe).

Undersøgelsen skal afdække, om den supplerende akupunkturbehandling har betydning for:

- Patienternes oplevelse af smerte
- Medicinforbrug
- Funktionsbesvær ved daglige aktiviteter
- Ændring i knæets bevægelighed.

Projektet starter

September 2008

Projektet forventes afsluttet

December 2012

Kontaktperson

Tom Petersen, forskningsfysioterapeut, Københavns Kommunes Sundhedscenter, Hans Knudsens Plads 3 D, 2100 København Ø

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 264.000 kr.

Alternativ behandling på danske og norske sygehuse

Beskrivelse af projektet

Formålet med projektet var at indsamle viden om brugen af alternativ behandling på offentlige og private sygehuse i Danmark og Norge. □□ Undersøgelsen blev gennemført i et samarbejde mellem danske og norske forskere.

Undersøgelsen skulle afdække:

- Hvor mange sygehuse der tilbyder deres patienter alternativ behandling
- Hvilke alternative behandlinger der tilbydes
- Hvilke faggrupper der udfører behandlingerne
- Hvilken viden sygehusenes personale har om alternativ behandling
- Om der er sammenhæng mellem sygehusenes størrelse, geografiske placering og brug af alternativ behandling.

Oplysninger blev blandt andet indsamlet ved at sende spørgeskemaer til cheflægerne på alle sygehuse i Danmark og Norge.

Projektet er afsluttet

Oktober 2008

Resultater

Forskerne konkluderer blandt andet:

- 31 % af de danske sygehuse tilbyder alternativ behandling, og det er hovedsagelig akupunktur, der tilbydes.
- 51 % af de norske sygehuse tilbyder alternativ behandling. Det er hovedsagelig akupunktur, der tilbydes, men enkelte sygehuse tilbyder også andre behandlingsformer, f.eks. biofeedback, hypnose, cupping, øre-akupunktur og naturlægemidler.
- I begge lande er det hovedsageligt læger eller andet autoriseret sundhedspersonale, der udfører alternativ behandling på sygehusene.
- I begge lande er det oftest cheflægen, der har taget initiativ til at bruge akupunktur på sygehusene.
- I begge lande er alternativ behandling mere udbredt på store end på små sygehuse, mere udbredt på somatiske end på psykiatriske afdelinger og mere udbredt på offentlige end på private sygehuse.

Der blev indsamlet svar fra 126 danske cheflæger, hvilket svarer til 97%. □□ Der blev indsamlet svar fra 99 norske cheflæger, hvilket svarer til 85 %. □□ Se statistik over resultater fra undersøgelsen: □□ [Alternativ behandling på danske sygehuse](#) □□ [Alternativ behandling på danske rehabiliterings- og rusmiddelinstitutioner](#)

Publicerede resultater

[Salomonsen LJ, et.al: "Use of complementary and alternative medicine at Norwegian and Danish hospitals". BioMed Central Complementary and Alternative Medicine, 2011.](#)

Kontaktperson

Bo Jacobsen, professor, Sociologisk Institut, Københavns Universitet, Øster Farimagsgade 5, 1410 København K

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 271.000 kr.

Opdateret 11-11-2011

Behandling af funktionelle lidelser ved healer og praktiserende læge

Projektbeskrivelse

Formålet med projektet var at beskrive og sammenligne den behandling, patienter med funktionelle lidelser får hos henholdsvis healere og alment praktiserende læger.

Undersøgen skulle afdække:

- Karakteren af konsultationer i almen praksis og hos healer
- Forskelle og ligheder mellem healing og behandling hos lægen
- Hvordan de to behandlingsformer eventuelt supplerer hinanden.

Undersøgelsen er antropologisk. Den bygger på observationer af behandlinger og interviews med patienter.

Projektet er afsluttet

Oktober 2009

Resultater

En del af de interviewede patienter oplever, at den praktiserende læge kun beskæftiger sig med det fysiske, og at lægen først og fremmest tilbyder undersøgelser, piller eller pension. Patienterne savner andre handlemuligheder og har selv ideer til, hvad de kan gøre for at få det bedre. De oplever, at lægen er positiv overfor, at de selv søger andre handlemuligheder, men efterspørger mere tid og følelsesmæssig støtte fra lægen. Patienterne oplever i højere grad at få handlemuligheder hos en healer. Hos healeren er patienternes egen indsats ligeså vigtig som selve healingen. Healer og patient finder i fællesskab en mening med den funktionelle lidelse, som ikke kan forklares af lægerne. Hermed får patienterne bedre livskvalitet, hvilket medfører, at de oplever symptomerne som lettere. Mange af de interviewede patienter mener, at læger og healere supplerer hinanden godt, og de vælger bevidst, hvilke problemer, de vil gå til henholdsvis læge og healer med.

Publicerede resultater

Ostenfeld-Rosenthal A: "Placebo og helbredelse". Månedsskrift for Praktisk Lægegering, juni, 2008/6

Kontaktperson

Ann Ostenfeld-Rosenthal, Forskningsklinikken for funktionelle lidelser, Århus Universitetshospital, Barthsgade 4, 8200 Århus N

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 358.000 kr.

Healing mod senfølger af kræftbehandling

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøgte om healing kan mindske de bivirkninger af kemoterapi og strålebehandling, som kræftpatienter ofte har, når de har afsluttet behandling.

Projektet var et pilotprojekt. 11 personer, som havde afsluttet kræftbehandling, deltog i undersøgelsen. Deltagerne fik både healing og en kontrolbehandling i form af afslapning til musik.

Undersøgelsen skulle vise, om healing kan mindske senfølger i form af blandt andet nervesmerter, føleforstyrrelser, angst og træthed. Effekten af behandlingerne blev undersøgt ved hjælp af spørgeskemaer, som målte deltagerens egen vurdering af livskvalitet og helbred på forskellige områder.

Projektet er afsluttet

Januar 2010

Resultater

Resultaterne peger i retning af, at deltagerne oplevede en større positiv effekt af healing end af afslapning til musik. Healingen havde blandt andet positiv effekt på deltagerens generelle helbred og livskvalitet og på deres fysik, hukommelse og koncentrationsevne. Resultaterne er dog usikre, fordi projektet er et pilotprojekt med få deltagere. Men forskerne konkluderer, at resultaterne er så lovende, at det er relevant at foretage en større undersøgelse.

Kontaktperson

Marianne Garst, sygeplejerske, Gentoftegade 56 E.st tv. 2820 Gentofte

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 105.000 kr.

STØTTEDE PROJEKTER 2008

Sygeplejerskers viden, erfaring og holdning til alternativ behandling

Beskrivelse af projektet

Undersøgelsen "Er danske sygeplejersker klædt på til mødet med patienter, der anvender alternativ behandling" belyser danske sygeplejerskers forudsætninger for at tale med patienter om alternativ behandling. Undersøgelsen fokuserer blandt andet på sygeplejerskernes:

- Viden om alternativ behandling
- Erfaring med at tale med patienter om alternativ behandling
- Holdning til alternativ behandling.

Baggrunden er, at danske sygeplejersker stadig oftere møder patienter, som bruger alternativ behandling som supplement til konventionel behandling. De søger hjælp og vejledning hos sygeplejerskerne og undersøgelsen viser, hvilke forudsætninger sygeplejerskerne har for at tale med patienter om alternativ behandling. □□ Undersøgelsen bygger på spørgeskemaer til 2.500 sygeplejersker.

Projektet er afsluttet

November 2010

Resultater

Undersøgelsen viser blandt andet:

- 12 % af sygeplejerskerne vurderer selv, at de har "stor" viden om alternativ behandling, 37 % har "middel" viden, 43 % har "lidt" viden, og 5 % ved intet om alternativ behandling.
- Sygeplejerskernes viden stammer hovedsagelig fra egne eller familie og bekendtes erfaringer med alternativ behandling.
- Mere end halvdelen af sygeplejerskerne efterspørger mere viden om alternativ behandling.
- Alternativ behandling indgår ikke som et fast punkt i sygeplejerskernes samtaler med patienterne, men emnet drøftes af og til.
- Sygeplejerskerne er overvejende positive overfor behandlinger som massage, zoneterapi og akupunktur, mens de er neutrale overfor mere spirituelt orienterede behandlinger som f.eks. healing.

Publicerede resultater

Lunde A: "Er danske sygeplejersker klædt på til mødet med patienter, der anvender alternativ behandling", Syddansk Universitet, 2010 □□ Lunde, A: "Knowledge and training needs among Danish nurses about CAM", European Journal of Integrative Medicine, Dec. 2010, Vol.2, Iss. 4, 185

Kontaktperson

Anita Lunde, sygeplejerske, cand.cur., Syddansk Universitet, Institut for Sundhedstjenesteforskning, J.B Winsløvsvej 9B, 5000 Odense C

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 390.000 kr.

Opdateret 12-09-2011

Akupunktur og insemination

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger, om chancen for graviditet øges ved at give akupunktur til kvinder, som er i behandling med insemination. □ □ Undersøgelsen omfatter 672 inseminationer.

De deltagende kvinder deles i tre grupper, som får akupunktur på forskellige tidspunkter i behandlingsforløbet eller placebo-akupunktur (kontrolgruppe).

Projektet starter

Januar 2009

Projektet forventes afsluttet

Oktober 2012

Kontaktperson

Marianne Wiegandt Kroglund, sygeplejerske og akupunktør, Fertilitetsklinikken Trianglen, Lundevangsvej 12, 2900 Hellerup

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 530.000 kr.

Meditation og motion til rehabilitering af kræftpatienter

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøgte, om meditation og motion kan modvirke de negative psykiske og fysiske følgevirkninger, der ofte rammer kræftpatienter, når de har afsluttet kræftbehandling.

Deltagerne indgik i et forløb med undervisning i fysisk træning og mindfulness meditation. Ved undervisningens afslutning fik hver deltager en personlig handleplan med mål for fremtidige motionsvaner og psykosocial trivsel. □□ I alt 36 tidligere kræftpatienter deltog i projektet, og 33 gennemførte hele motions- og meditationsforløbet. □□ Undersøgelsen

skulle afdække:

- Deltagernes tilfredshed med forløbet
- Om forløbet kunne tiltrække og fastholde deltagerne
- Om deltagerne blev motiveret til at forblive fysisk aktive på længere sigt
- Om forløbet vedblev at hjælpe deltagerne til at håndtere negative psykiske reaktioner
- Om deltagerne fik øget livskvalitet og overskud i hverdagen.

Projektet er afsluttet

December 2009

Resultater

Deltagerne vurderede, at de fik det både fysisk og psykisk bedre, efter at have deltaget i forløbet. De var især glade for den fysiske træning og muligheden for at dyrke motion med ligesindede. De var mindre tilfredse med mindfulness meditationen.

Kontaktperson

Thomas Skovgaard, regionsleder, Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46, 5000 Odense C

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 24.000 kr.

Opdateret 27-01-2010

Selvhypnose som forberedelse til fødslen

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger:

- Om man kan mindske behovet for smertestillende indgreb under fødsler ved at træne kvinder i selvhypnose.
  - Om selvhypnose kan hjælpe til at afkorte fødselens længde og give kvinder en mere positiv fødselsoplevelse.
- 100 kvinder skal deltage i undersøgelsen. Heraf får halvdelen undervisning i selvhypnose og den anden halvdel får ingen undervisning (kontrolgruppe).

Projektet starter

September 2008

Projektet forventes afsluttet

November 2011

Kontaktperson

Ingelise Andersen, cheffjordemoder og MPO, Herlev Hospital, Herlev Ringvej 75, 2730 Herlev

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 143.788 kr.

Opdateret 13-12-2010

Kinesiologi som behandlingsform

Beskrivelse af projektet

Projektet skulle klarlægge de antagelser, der danner grundlag for kinesiologien som behandlingsform. □□ Projektet undersøgte blandt andet sammenhængen mellem kinesiologiens teoretiske grundlag og den kinesiologiske behandling, der foregår i praksis. Formålet var at give en ny og samlet fremstilling af behandlingsformen kinesiologi. □□ Undersøgelsen var antropologisk. Den bygger på analyse af lærebøger, observationer af undervisningsforløb og behandlinger og interviews med kinesiologer. □

Projektet er afsluttet

Juni 2009

Resultater

I projektets slutrapport konkluderer forskerne blandt andet:

- At kinesiologi er et komplekst system af tankegods og praktikker, som trækker på både konventionelt medicinske og andre medicinske forståelser (f.eks. det kinesiske 5 element system og det indiske chakrasystem)
- At kinesiologi kan ses som et udtryk for en stigende tendens til at gøre det enkelte individ ansvarlig for sin egen sundhed, idet behandlingerne som regel forudsætter, at klienten selv deltager aktivt både i og udenfor behandlingerne.

Kontaktperson

Bo Jacobsen, professor, Sociologisk Institut, Øster Farimagsgade 5, 1410 København K

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 433.000 kr.

STØTTEDE PROJEKTER 2009

Mental træning til at forebygge og lindre fødselssmerter

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger om mental træning kan bruges som metode til at forebygge og lindre smerter under fødsel.

Den mentale træning består i selvhypnose, som de fødende kvinder lærer på et kort kursus inden fødslen.

Undersøgelsen skal afdække:

- Om selvhypnose kan nedsætte behovet for brug af rygmarvsbedøvelse
  - Om selvhypnose kan afkorte fødselslængde
  - Om selvhypnose har indvirkning på fødselsdepression, barnets tilstand og trivsel ved fødslen og den første levetid.
- 900 kvinder skal deltage i undersøgelsen. 300 får undervisning i selvhypnose, 300 får undervisning i afspænding, og 300 får ingen undervisning (kontrolgrupper).

Projektet starter

Juli 2009

Projektet forventes afsluttet

November 2012

Kontaktperson

Anette Werner, ph.d.-studerende, jordemoder, Århus Universitetshospital Skejby, Brendstrupgårdsvej 100, 8200 Århus N

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 563.000 kr.

Opdateret 13-01-2012

Kinesisk urtemedicin til behandling af kræft

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger effekten af traditionel kinesisk urtemedicin til behandling af kræft ved hjælp af PET-scanningsteknik. □□ Formålet var at bruge nye PET-metoder til at undersøge effekten af traditionelle kinesiske medikamenter til kræftbehandling på det molekulære niveau. □□ Projektet undersøgte to slags traditionel kinesisk medicin, henholdsvis ekstrakt af urten Prunella Vulgaris og ekstraktet Huachansu Zhushuye. □□ Forskerne undersøgte effekten af ekstrakterne på mus, som havde fået implanteret menneskelige tumorer. Hvis dyreforsøgene viste lovende resultater, ville forskerne gå videre med undersøgelser blandt kræftpatienter.

Resultater

Effekten blev målt dels ved måling af tumorstørrelse og ved hjælp af CT-volumen. Desuden blev det undersøgt, hvor hurtigt cellerne delte sig og hvor aggressiv tumor var. □□ Forskerne fandt ingen målbar effekt af Prunella Vulgaris ekstraktet. □□ Ved ekstraktet Huachansu Zhushuye fandt forskerne en effekt på celledelingen. Undersøgelsen viste samtidig, at der ikke skete noget på tumorvolumen. Ifølge forskerne viser dette, at det er væsentligt at studere effekten på molekylært niveau.

Projektet er afsluttet

Februar 2012

Kontaktperson

Andreas Kjær, professor, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 605.000 kr.

Opdateret 21-02-2012

STØTTEDE PROJEKTER 2010

Behandling af nedsat sædkvalitet med planteekstrakter

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger om indtagelse af ekstrakter af galangarod og granatæblejuice kan forbedre mænds sædkvalitet.

□□ 100 mænd med moderat nedsat sædkvalitet skal deltage i undersøgelsen. Halvdelen af deltagerne skal i en

periode dagligt indtage planteekstraktet, og den anden halvdel skal i en tilsvarende periode dagligt indtage et uvirksomt stof (kontrolbehandling).

Effekten af behandlingen bliver undersøgt ved blandt andet at måle koncentrationen af sædceller og deres bevægelighed.

Projektet starter

Januar 2011

Projektet forventes afsluttet

December 2012

Kontaktperson

Jens Fedder, overlæge, ph.d., Forskningsenheden & Fertilitetsklinikken, Regionshospitalet Horsens, Sundvej 30, 8700 Horsens.

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 520.500 kr.

Opdateret 30-11-2011

Virkning af mindfulness meditation

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger, hvordan hjernen udvikler sig hos personer, som deltager i et meditationsprogram. Forskerne undersøger også, hvordan hjerte- og åndedrætsfysiologi, immunsystem, stress, angst, depression og koncentrationsevne udvikler sig under meditationstræningen. □□50 personer, som aldrig før har mediteret, skal deltage i undersøgelsen. Halvdelen deltager i et otte ugers program med daglig instruktion i meditationsteknik og 20 minutters meditationstræning. Den anden halvdel af deltagerne praktiserer ingen form for meditation (kontrolgruppe). □□Effekten af meditationstræningen bliver undersøgt ved blandt andet hjerne-scanning og måling af åndedræts- og hjerterefrekvens, blodtryk, depression, angst, og stress.

Projektet starter

Juli 2010

Projektet forventes afsluttet

April 2012

Kontaktperson

Peter Vestergaard-Poulsen, cand. polyt., ph.d., Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab & Mindlab Aarhus Universitet, Århus Sygehus, Nørrebrogade 44, 8000 Århus C

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 524.000 kr.

Opdateret 22-03-2011

Klienters forståelse og brug af kinesiologi

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger, hvordan brugerne af kinesiologi forholder sig til og handler i forhold til kinesiologernes måde at forstå krop, sundhed og sygdom på. □□Projektet skal bidrage til en forståelse af, hvorfor et stigende antal danskere bruger alternativ behandling. □□Undersøgelsen bygger på antropologisk og sociologisk metode, herunder interviews med brugere af kinesiologi og observationer af kinesiologiske behandlinger.

Projektet starter

December 2010

Projektet forventes afsluttet

Maj 2012

Kontaktperson

Niels Viggo Hansen ph.d., adjunkt, Center for Forskning i Eksistens og Samfund, Sociologisk Institut, Københavns Universitet, Øster Farimagsgade 5, 1014 København K

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 480.000 kr.

STØTTEDE PROJEKTER 2011

Blåbær- og solbærpulver til personer med høj risiko for diabetes og hjertekarsygdom

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger, om blåbær- og solbærpulver kan anvendes i behandlingen af metabolisk syndrom. Patienter med metabolisk syndrom lider af forskellige symptomer, der øger risikoen for diabetes og hjertekarsygdom, f.eks. overvægt, insulinresistens og forhøjet blodtryk. I undersøgelsen indgår fire grupper af forsøgsdyr. To grupper bliver fodret med en kost, som er tilsat henholdsvis blåbær- og solbærpulver. De to øvrige grupper fodres med henholdsvis almindeligt dyrefoder og dyrefoder tilsat kostfibre (kontrolgrupper). Forskerne vil afdække, om dyrenes indtag af blåbær- og solbærpulver påvirker deres blodtryk, lipider, glukosetolerance og insulinfølsomhed, og i givet fald, om der er forskel på effekten af de to bæertyper.

Projektet starter

Juni 2011

Projektet forventes afsluttet

Februar 2013

Kontaktperson

Kjeld Hermansen, professor og forskningsoverlæge, Medicinsk Endokrinologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, Aarhus Sygehus, Tage-Hansens Gade 2, 8000 Aarhus C.

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 440.348 kr.

Opdateret 30-09-2011

Healing mod senfølger af kræftbehandling

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger, om healing kan afhjælpe de fysiske og psykiske senfølger, som ofte rammer kræftpatienter, når de har afsluttet kræftbehandlingen. 60 tidligere kræftpatienter, som har afsluttet kemoterapi, strålebehandling eller operation for mindst et halvt år siden, og som stadig har gener af behandlingen, skal deltage i undersøgelsen. Halvdelen af deltagerne får et behandlingsforløb med samtaler og healing. Den anden halvdel deltager i et forløb med samtaler og afslapning til musik (kontrolgruppe). Effekten af healingen bliver undersøgt ved hjælp af spørgeskemaer, som måler deltagerernes gener som f. eks. nervesmerter, føleforstyrrelser, angst og depression.

Projektet starter

Oktober 2011

Projektet forventes afsluttet

August 2013

Kontaktperson

Marianne Garst, healer og sygeplejerske, Gentoftegade 56 E. st. tv., 2820 Gentofte.

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 958.978 kr.

Mindfulness meditation som hjælp til vægttab og varige livsstilsændringer

Beskrivelse af projektet

Projektet undersøger om et gruppeforløb for overvægtige, hvor de blandt andet arbejder med mindfulness meditation og gensidig støtte, kan hjælpe dem til at ændre livsstil og opnå et vægttab, som holder i længden. 200 overvægtige personer skal deltage i undersøgelsen. Halvdelen af forsøgspersonerne bliver inddelt i mindre grupper, som gennemgår et otte ugers mindfulness program. Programmet består af ugentlige møder med instruktion i mindfulness, gruppeøvelser og fælles meditationer samt hjemmearbejde i form af blandt andet meditationsøvelser. Den anden halvdel af forsøgspersonerne deltager ikke i meditationsforløbet (kontrolgruppe). Effekten af meditationsforløbet bliver undersøgt ved måling af deltagerernes kropsvægt og højde ved projektstart og igen efter 6, 12 og 24 måneder. Desuden undersøges deltagerernes kost- og motionsvaner.

Projektet starter

April 2012

Projektet forventes afsluttet

Oktober 2014

Kontaktperson

Niels Viggo Hansen ph.d., adjunkt, Center for Forskning i Eksistens og Samfund, Sociologisk Institut, Københavns

Universitet, Øster Farimagsgade 5, 1014 København K.

Forskningsstøtte

ViFAB har støttet projektet med 563.648 kr.

Opdateret 28-06-2011

Bi lag 5

Fra Vi FAB's hjemmeside - www.vi.fab.dk :

Befolkningens anvendelse af alternativ behandling

ALTERNATIV BEHANDLING I DANMARK 2005

Her finder du nøgletal om brugen af alternativ behandling i Danmark i 2005.

Brug af alternativ behandling

- 22,5 % har brugt alternativ behandling inden for det seneste år.
- 45,2 % har brugt alternativ behandling på et eller andet tidspunkt i livet.

Den typiske bruger

- Kvinde
- 25-64 år
- Har 13-14 års skolegang

Mest populære behandlingsformer inden for det seneste år

- Massage, osteopati eller andre manipulative teknikker (13,2 %)
- Zoneterapi (6,1 %)
- Akupunktur (5,4 %)

Brug af naturlægemidler

15,5 % har brugt naturlægemidler inden for de seneste to uger.

Fakta om undersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført ved interviews. En stikprøve på 21.832 danskere på 16 år eller derover blev udtaget til at deltage. Der blev gennemført interview med 14.566, hvilket svarer til 67 %. Statens Institut for Folkesundhed står bag undersøgelsen.

Kilde

På Statens Institut for Folkesundheds hjemmeside finder du Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005 i sin fulde længde.